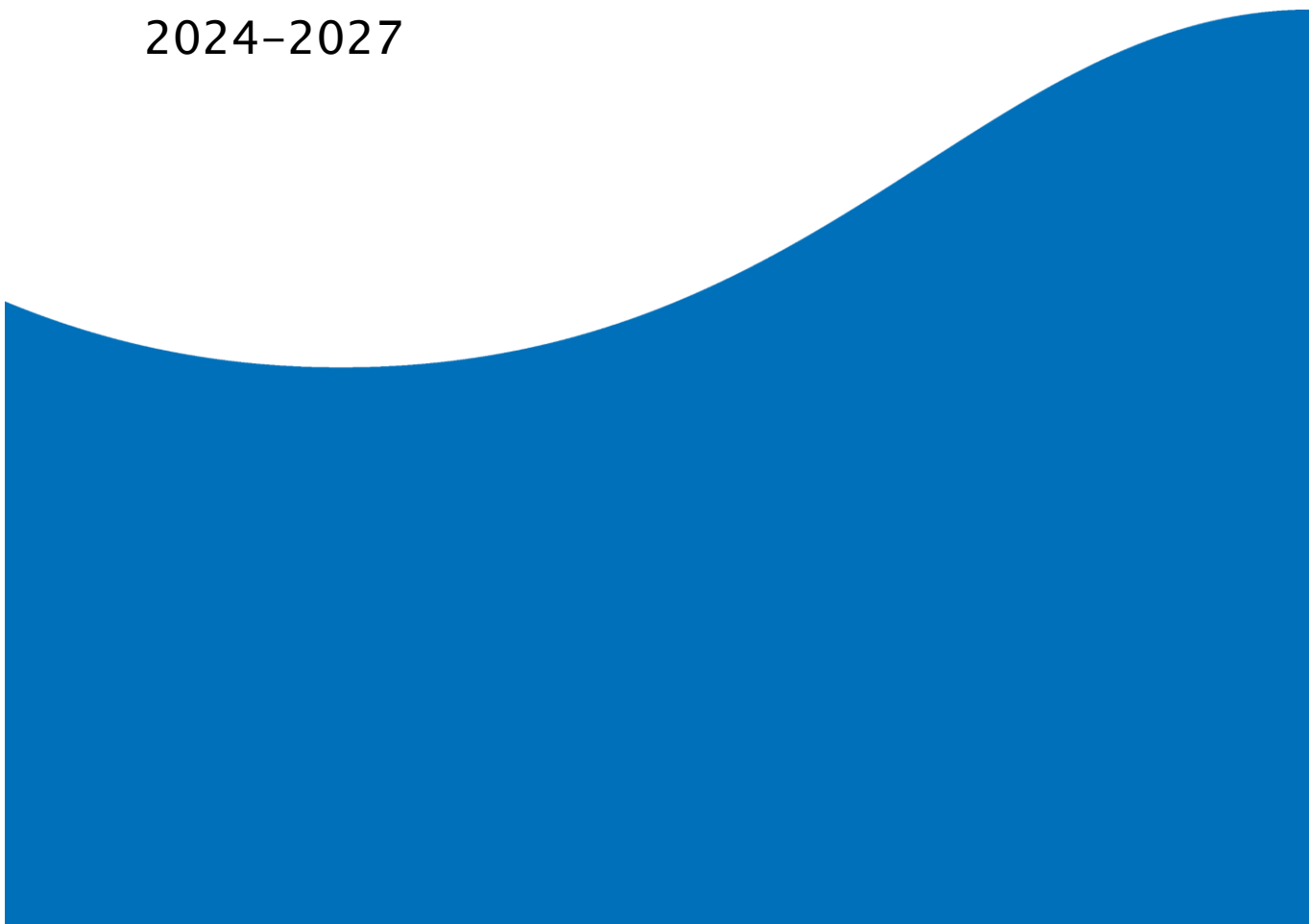




**KARLSBORG**

# Kulturplan

2024–2027



Gäller för:	Kultur- och fritidsförvaltningen
Diarienummer:	2024-141
Beslutande:	Kommunfullmäktige
Datum för beslut:	2024-03-25
Paragraf i protokoll:	§ 42
Gäller från och med:	2024-04-01
Dokumentansvar:	Bibliotekschef
Aktualitetsprövning:	Ska ske under första året av varje mandatperiod.

# Innehåll

INLEDNING .....	2
Varför kultur .....	3
Varför en Kulturplan.....	3
Styrdokumenterna.....	4
BEGREPPET KULTUR .....	5
Vad är kultur.....	5
FOKUSOMRÅDEN UTIFRÅN STYRKORTENS MÅL 2024–2027 .....	6
De politiska styrdokumenterna.....	6
Styrkort år 2024 (Kultur och fritidsnämnden).....	6
Styrkortens mål .....	7
Kommunens fokusområden.....	10
MÅL 2024–2027.....	10
Målsättning 2024–2027 .....	10
UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING .....	11
KREATIV SAMVERKAN .....	11
BARN OCH UNGAS KULTURLIV .....	12
Inledning .....	12
Skolan och kulturen .....	13
Kultur på fritiden .....	14
NULÄGESBESKRIVNING .....	15
Stöttning till Föreningsliv .....	15
Föreningsliv, näringsliv och allmänhet .....	17
BILAGOR .....	18
Bilaga 1 Övriga styrdokument .....	18
Bilaga 2 Styrkort År 2024–2027 (Kultur och fritidsnämnden).....	19
Bilaga 3 Förvaltningens verksamhet och uppdrag .....	21

# Inledning

Kultur är livsblodet i ett levande och livfullt samhälle - det är så vi uttrycker våra berättelser, firar tillsammans, underhåller oss, utmanar oss, minns vår historia och föreställer oss vår framtid. Våra kreativa uttryck hjälper oss definiera vilka vi är och hjälper oss se världen genom andras ögon. Kultur har ett inneboende egenvärde, men utöver det så ger kultur, i alla dess former, viktiga sociala och ekonomiska fördelar.

Kulturplanen, tillsammans med andra planer, skall ligga till grund för verksamheten inom kultur- och Fritidsförvaltningen.

Den här kulturplanen innehåller en beskrivning av det rådande nuläget för kulturen i Karlsborgs kommun. Det är en plan som pekar ut visionen och målen för 2024-2027, tydliggör också de kulturpolitiska målen under mandatperioden och samtidigt ska den säkerställa att alla invånare i Karlsborgs kommun kan delta i kulturlivet.

Via kulturen har kommunen för avsikt att kunna nå fler människor och oftare. Vi vill genom kulturplanen skapa delaktighet och engagemang, ge plats för fler mötesplatser och få fler människor i vår kommun att se kulturen som en del av folkhälsan och den livskvalitet kulturen ger. Kulturen i Karlsborg har en utvecklingspotential och planen vill möjliggöra att kulturen synliggörs på ett tydligare sätt i kommunen.

Kulturplanen tydliggör också de kulturpolitiska målen. Den lyfter fram visionen för kulturen som Karlsborgs kommun har och är grunden för den vidareutveckling av Karlsborgs arbete för ett rikt och brett kulturliv för alla invånare. Kulturplanen ska säkerställa att alla invånare i Karlsborgs kommun kan delta i kulturlivet som skapare, publik och som deltagare.

I kulturplanen finns ett antal fokusområden. I slutet av dokumentet finns en konkret beskrivning av vilka fokusområden som skall prioriteras under 2024-2027.

Varje år skall en utvärdering göras inom förvaltningen för att följa upp om fokusområdena i planen förverkligas. Dessutom utvärderas kulturplanen årligen i kommunens delårsrapport och årsredovisning.

## Varför kultur

*Kulturen är till för alla. Kultur och konst kan flytta gränser, men även bygga broar. Normer kan ifrågasättas och gränser suddas ut- genom kulturen och konsten ska alla ha en chans att uttrycka sig.<sup>1</sup>*

Att arbeta med kultur är att arbeta med intryck och uttryck, för att därigenom göra avtryck. Att få uttrycka sig med musik eller skrivande och att uppleva konst och kultur är en mänsklig rättighet enligt FN:s barnkonvention.

Kultur är livsblodet i ett levande och livfullt samhälle - det är så vi uttrycker våra berättelser, firar tillsammans, underhåller oss, utmanar oss, minns vår historia och föreställer oss vår framtid. Våra kreativa uttryck hjälper oss definiera vilka vi är och hjälper oss se världen genom andras ögon. Kultur har ett inneboende egenvärde, men utöver det så ger kultur, i alla dess former, viktiga sociala och ekonomiska fördelar.

Den socioekonomiska aspekten är en tungt vägande faktor. Kulturen är ett redskap för människan att utveckla sin självkänsla på, att skapa sin identitet och sin förståelse av omvärlden. Det är grunden för individens eget välbefinnande, hälsa och livskvalitet. Det skapar en kreativ och främjande miljö där människor tillsammans kan bygga upp ett positivt och gynnsamt samhälle, vilket i sin tur är av yttersta vikt för utvecklingen och tillväxten i närområdet.

## Varför en Kulturplan

Sätter vi oss i en båt utan en bestämd riktning kommer vi fram dit vågorna tar oss, inte dit vi nödvändigtvis vill eller där behovet finns. Genom en kulturplan vill kommunen bredda och öka mångsidigheten på kulturområdet. Vi kan sätta samarbete i fokus för att gemensamt nyttja och tillvarata de uttryck för kultur som finns i kommunen.

En kulturplan tydliggör de kulturpolitiska målen. Den lyfter fram visionen för kulturen som Karlsborgs kommun har och är grunden för den vidareutveckling av Karlsborgs arbete för ett rikt och brett kulturliv för alla invånare. För att kunna uppnå kommunens politiska mål behövs en kulturplan. I Kultur- och fritidsförvaltningens uppdragsbeskrivning framgår att förvaltningen ska samverka med andra aktörer. Det är viktigt att det finns en gemensam plan för de mål som ska uppnås. En kulturplan är nödvändig för att visionen och målen ska uppnås.

---

<sup>1</sup> Mariya Voyvodava, ordförande i Göteborgs Kulturnämnd, ur Göteborgs Kulturprogram

## Styrdokumenten

Styrdokument som planen förhåller sig till (se bilagor)

- Kommunens styrkort
- Barnkonventionen paragraf 31, 12,17 och 4.
- Karlsborgs kommuns Policy för barn- och ungdomspolitisk verksamhet i Karlsborgs kommun.
- De nationella kulturpolitiska målen
- De regionala kulturpolitiska målen
- Program för socialhållbarhet
- Biblioteksplanen
- Kultur- och fritids uppdrag, reglemente och styrkort.
- Kommunens budget och verksamhetsmål
- Skaraborgs kommunalförbunds regionala styrdokument

# Begreppet kultur

## Vad är kultur

*Konst, teater, musik, film, sport, statyer, att uttrycka det man känner. (elev från Klass 6A)<sup>2</sup>*

I kulturplanen utgår vi från det humanistiska uttrycket. Det humanistiska och konstnärligt orienterade kulturbegreppet kallas även för det kvalitativa kulturbegreppet. Kultur i den här meningen kommer närmast frasen "andlig odling". Kulturbegreppet i den här betydelsen avser särskilt kvalitetsorienterade uttryck av underhållning och konstnärligt relaterat skapande och visst filosoferande. Begreppet har en betydelse som ligger nära konstarterna: det håller sig nära vissa genrer av kulturellt skapande; främst litteratur, konst, musik, scenkonst, och film men även formgivning och arkitektur.

---

<sup>2</sup> I påbörjan av arbetet med att ta fram en barn- och ungdomskulturplan fick elever på mellanstadiet i uppgift att diskutera begreppet Kultur i en workshop. En insamling av dessa gjordes och detta är ett citat från årskurs Klass 6A.

# Fokusområden utifrån styrkortens mål 2024–2027

## De politiska styrdokument

I kommunens politiska styrdokument presenteras de mål och visioner som kommunens verksamheter har att arbeta mot. Det är här vi kan hitta politikens syn på kultur, kulturliv, de behov som kommunen har och de visioner och utvecklingsområden som finns.

De styrdokument som tjänstepersoner har att förhålla sig till idag är Kultur- och fritidsnämndens reglemente och kommunens styrkort. Karlsborgs kommun arbetar med mål- och resultatstyrning utifrån styrkort. Fullmäktiges styrkort är övergripande och bryts ned i nämndernas styrkort och vidare ner i verksamheterna. Styrkorten utgår från mål kopplade till följande perspektiv: boende/besökare, ekonomi, medarbetare och samhällsutveckling.

Fullmäktiges mål är att skapa ett gott liv för kommuninvånarna och på så sätt göra Karlsborg till en attraktiv kommun. Kultur- och fritidsnämndens mål är att främja god hälsa genom att bidra till ett rikt kultur- och föreningsliv. I kultur- och fritidsnämndens reglemente står det att uppdraget är att stödja och samordna kultur- och fritidsverksamhet.

## Styrkort år 2024 (Kultur och fritidsnämnden)



## Styrkortens mål

### Boende och besökare

**Kultur- och fritidsnämndens mål:** Kultur- och fritid i Karlsborg ska erbjuda kommuninvånarna och besökarna en livsmiljö som främjar god folkhälsa med möjligheter till ett brett kulturutbud, motion, rekreation och friluftsliv.

Kultur- och fritid i Karlsborg ska erbjuda kommuninvånarna och besökarna engagerade, serviceinriktade och motiverande personal med ett gott bemötande.

**Slutsats:** För att uppnå politikens mål måste kulturen vara för alla. Ett viktigt fokusområde är därför arbetet med tillgänglighetsfrågor.

Viss tillgänglighet är lagstiftad så som krav på anpassning av lokaler för olika funktionsvariationer. Tillgänglighet ska även tydliggöra hur kommunen arbetar med inkluderingsfrågor i ett bredare perspektiv. Kulturen ska vara inkluderande vilket innebär att invånarna bör ges möjligheter att delta vid aktiviteter som arrangeras i kommunen.

I kommunen finns många tätorter och lokaltrafiken är begränsad vilket också försvårar tillgängligheten. Att nå ut med vilket utbud som finns är också en del av tillgänglighetsperspektivet.

Kultur- och fritidsförvaltningens grunduppdrag är att bidra till ett brett och varierat kulturutbud. Detta lyfts också i planen för social hållbarhetsplanen för kommunen.

#### **Fokusområden:**

Kartläggning av nuläget.

Skapa inkluderande kulturyttringar och kulturarenor för alla invånare i vår kommun  
Ta hänsyn till socioekonomiska faktorer.

#### **Att göra:**

Utför rutiner för kulturell tillgänglighet för kommunens alla invånare i samarbete med kommunens förvaltningar, politiker, invånare och utövare. Nämnden har tidigare beslutat att särskilt fokus ska läggas på barn- och ungas förutsättningar att delta i kommunens kulturliv.

### Ekonomi

**Kultur- och fritidsnämndens mål:** Väl riktade medel mot verksamheter som utvecklar kommunens kultur, fritids och friluftsliv samt en effektiv ekonomisk hushållning för en budget i balans.

**Slutsats:**

För att kommunen ska kunna leva upp till de ekonomiska målen behöver kommunen aktivt arbeta med fokusområde kommunikation och samverkan.

På en liten ort med mindre resurser är samverkan mycket viktig. Det finns inte lika många personella resurser att tillgå. Enligt forskning spelar kulturen en viktig roll för samhällsutvecklingen. Inom regional kulturpolitik lyfts därför vikten av samverkan mellan olika politiska områden. Karlsborgs kommun ska vara en kommun med effektiv samverkan och det ska finnas strukturer för hur kommunikation och samverkan inom kommunen sker.

**Fokusområden:**

Samverkan på olika nivåer och med olika aktörer.

Delta i, skapa och utveckla nätverk för kultur och kulturliv.

**Att göra:**

Bygga upp kommunikationsvägar på ett bra sätt tillsammans med berörda parter, från kulturdepartement, regionen, kommunalförbundet till Karlsborgs kommun.

## Medarbetare

**Kultur- och fritidsnämndens mål:** Karlsborgs kommun ska aktivt arbeta med att attrahera, engagera och behålla medarbetare.

**Slutsats**

För att kunna leva upp till detta mål i Karlsborgs kommun är tillgången till kultur viktig. Därför blir det viktigt att jobba med fokusområde kultur som en del av att skapa god folkhälsa hos invånarna och kommunens anställda. I förlängningen kan detta leda till djupare samarbeten med föreningar och näringsidkare som vill bidra och dela denna syn på sina medarbetare.

**Fokusområden**

Utveckla kulturella miljöer på kommunens arbetsplatser.

Arbeta för ökad samhörighet, inspiration och tillgång till ny kunskap för medarbetare i kommunen via kultur.

**Att göra**

I samverkan med kommunens förvaltningar och våra politiker fördjupa befintliga initiativ samt utveckla nya områden och möjligheter för medarbetarnas behov av kultur.

## Samhällsutveckling

**Kultur- och fritidsnämndens mål:** Genom ökad tillgänglighet och inkludering ska kultur- och fritidsnämnden skapa mötesplatser som bidrar till en ökad livskvalitet samt god folkhälsa för kommunens invånare och besökare.

Genom ökad tillgänglighet och inkludering vill kultur- och fritidsnämnden skapa trygga och inspirerande mötesplatser som bidrar till en ökad livskvalitet samt god folkhälsa för kommunens invånare och besökare.

Kultur- och fritidsnämnden arbetar utifrån kommunens sociala hållbarhetsplan. Därför kommer nämnd och förvaltning att verka för en stärkt kommunikation ut till kommuninvånare och besökare där kommunen tydligare profilerar och marknadsför vilka förutsättningar som finns i kommunen.

### Slutsats

För att kunna främja inkluderingsprocesser och vara en resurs i det livslånga lärandet behöver kommunen arbeta med delaktighet och inflytande i frågorna. En social relevans skapas genom att involvera de berörda. Det behöver finnas en struktur för hur kommunen kan arbeta med det.

Att arbeta för invånarnas delaktighet och inflytande stöds i flera styrdokument på nationell, regional och kommunal nivå. En större överblick behövs om hur vi arbetar med inflytande idag och vilka metoder vi kan tillämpa inom kulturområdet. I Policy för barn- och ungdomspolitisk verksamhet finns en tydlig definiering av vad delaktighet är, hämtat från Barnkonventionen. Det har också gjorts en kartläggning hur Barnkonventionen tillämpas i kommunen och det finns en policy för hur kommunen ska leva upp till den.

I program för socialhållbarhet framgår att god folkhälsa som ett viktigt mål för ett socialt hållbart samhälle. Ett rikt kulturliv bidrar till god folkhälsa.

### Fokusområden:

Definiera och utveckla utvärderingsverktyg som kommunen bör använda.

Arbeta för delaktighet och inflytande inom kulturområdet i kommunen.

Genom samverkan definiera delaktighet och inflytande.

### Att göra:

Utveckla flera och goda verktyg för att kunna tillvarata våra invånares åsikter om Karlsborgs kommun och det kulturliv vi har. Utveckla samverkansform för dialog med barn, unga och vuxna om deras liv, behov och önskemål på kulturens områden.

## Kommunens fokusområden

Utifrån ovanstående genomgång av de politiska styrkortet för Kultur- och fritidsförvaltningen i Karlsborg kan vi fortsätta att utveckla följande fokusområden.

- Universell utformning,
- Kommunikation/samverkan
- Inflytande och inkludering
- Kultur och hälsa
- Barn och ungas kulturliv

## Mål 2024–2027

### Målsättning 2024–2027

I föregående del av denna plan har en genomgång av de politiska styrkortet gett sex tydliga fokusområden som ligger till grund för de nästkommande årens kulturpolitiska mål för Karlsborgs kommun.

#### **Kartläggning**

- Det ska ha genomförts en kartläggning över kommunens kulturliv och vilka mötesplatser och arenor som finns för kulturen.
- I kartläggningen ska det ses över vilka nätverk det finns inom kulturlivet och det ska finnas en rutin eller struktur för hur kommunen ska samverka internt och externt.

#### **Behov och utvecklingsområden**

- Det ska finnas en analys över vilka behov och utvecklingsområden som finns inom kulturområdet och vems ansvarsområde det är.

#### **Utvärderingar**

- Mätmetoder för att undersöka invånarnas syn på ett brett kulturutbud ska tas fram. Det ska finnas en struktur och en dialog för hur vi möter upp invånarnas intressen.

#### **Barn och unga**

- Det ska finnas en rutin för hur vi säkrar att barn och unga får ta del av kultur utifrån begreppen för, av och med och att kommunen följer Barnkonventionen.

#### **Universell utformning och inkludering**

- Det ska finnas en rutin för hur kommunen arbetar med tillgänglighets- och inkluderingsfrågor.

#### **Kultur och hälsa**

- En-rutin för hur kommunen kan använda kultur som en del av arbetsplatsen ska tas fram.
- Kommunen ska verka för att nyttja kultur som ett medel för hälsa.

## Uppföljning / utvärdering

Syftet med kulturplanen är att arbetet med kulturfrågor inom hela kommunen ska vara strategiskt och långsiktigt. Dokumentet ska vara ett levande dokument och integreras i det dagliga kulturarbetet nuvarande och kommande mandatperiod och den kommer att revideras vid behov.

## Kreativ samverkan

#### **Varför-samverkan är viktig**

I en liten kommun är samverkan viktig då tillgångar av personella resurser är få och det finns begränsningar i budget. Genom samverkan kan kommunen tillgodose bättre fördelning och utbyte av resurser som kommer invånarna tillgodo. Det kan handla om nyttjande av kompetens, spridning av information, utökade kontaktytor, utökad samlad budget för samarbetsprojekt och utbyte av lokaler.

Idag sker samverkan med skola, fritids, familjecentralen och Haganäset, dagligverksamhet, föreningslivet, med andra kommuner, samt med de olika studieförbunden. Karlsborgs kommun ingår i Skaraborgs kommunalförbunds regionala nätverk. Vad gäller andra serviceområden är kommunen duktig på att samverka, men inom kulturområdet och inom kommunen finns stora utvecklingsmöjligheter.

#### **Samverkan inom Kultur- och fritid och externt**

Kultur- och fritidsförvaltningen har en programgrupp och en lovgrupp som samverkar kring programverksamhet.

I programgruppen ingår representanter från biblioteket och kulturen. Syftet med gruppen är att främja samverkan, främja ett rikt kulturliv, ha god insyn i varandras

verksamheter, möjlighet till att komplettera varandra istället för att göra dubbelarbete och inte konkurrera med varandra, kunna hjälpa varandra med marknadsföringen, kunna nyttja varandras olika kunskaper och erfarenheter. Detta för att tillsammans vidareutveckla nya framtida idéer, både var för sig och gemensamt. De olika verksamheterna är små och därmed mer sårbara. Genom programgruppen samnyttjas resurser mer effektivt.

Lovgruppen samverkar kring programverksamhet under loven. I den ingår representant från biblioteket, kulturen, Kabysen och Moliden. De har samma syfte att berika varandra och komplettera varandra. Gruppen samverkar också med ett gemensamt program för loven.

Biblioteket och Kulturen samverkar med olika projekt med Kabysen. Samverkan sker via andra förvaltningar där man arbetar för samma målgrupp som till exempel Kulturfredagar som riktar sig till de yngre barnen som är ett samarbete mellan Kulturstugan, biblioteket och familjecentralen. Kultur- och fritidsförvaltningen samverkar även med andra förvaltningar så som Barn- och utbildningsförvaltningen vad gäller exempelvis läsfrämjande aktiviteter och med skolkultur. Kultur- och fritidsförvaltningen ingår i Skaraborgs kommunalförbunds nätverk och samverkar kring externa projekt som görs kommuner i mellan. Biblioteken ingår i ett samarbete, Bibliotek Mellansjö, som består av åtta kommunbibliotek. Vi olika arrangemang finns goda möjligheter att samverka med andra kommuner framför allt inom närområdet Hjo, Tibro och Karlsborg. Kommunen samarbetar också med andra aktörer, föreningsliv och studieförbunden.

# Barn och ungas kulturliv

## Inledning

Barn och unga är en politiskt prioriterad målgrupp. Genom eget skapande kan barn och unga utveckla sin fantasi, kreativitet och sitt nytänkande samt hitta ett eget språk att uttrycka sig med. I skapandet stärks identiteten och nya vägar för att förstå sig själv och andra öppnas. Genom kultur får barn och unga tidigt reflektera över vad de ser och känner och samtala kring det.

Att fritt kunna reflektera, dra egna slutsatser och ge uttryck för dem är grunden för demokrati. I Barnkonventionen artikel 12–15 lyfts barns rättighet att uttrycka sig fritt och genom kulturen ges verktyg för det. Barn och unga har heller inte samma möjlighet att själva konsumera kultur utan är ofta beroende av en vuxen. Därför är det extra viktigt att se vad som finns för barn och unga och vilka strukturer som finns för att nå ut till målgruppen.

Inom den regionala kulturpolitiken talar man om de tre begreppen/perspektiven *för*, *med* och *av* som ett mätinstrument för hur barn får ta del av kultur.

**För**

För-perspektivet handlar om att barn och unga får ta del av kultur som betraktare dvs som publik.

**Med**

Med-perspektivet innebär kulturella aktiviteter som skapas tillsammans med en vuxen som är exempelvis bildande.

**Av**

Av-perspektivet däremot är kulturproducerad av barn och unga vars uttryck ingen vuxen styr över.

## Skolan och kulturen

Den kultur som nås via skolan är mycket viktig då kulturutbudet når ut till alla elever oavsett hemförhållanden. Skolan är därför samhällets viktigaste kulturinstitution för barn och unga. Den kultur som eleverna får ta del av under skoltid är fri från föräldrarnas påverkan. Enligt FN:s barnkonvention artikel 13 har barn rätt till yttrande och informationsfrihet dvs barn och unga ska ha rätt att uttrycka sig i valfri form, i fritt i tal, skrift eller i en konstnärlig form.

Vad barn och unga får ta del av speglar samhällets bredd. Genom att exempelvis få ta del av en kulturell upplevelse uppstår ett mervärde av reflektion och diskussion efteråt, vilket ger eleven en större förståelse för sina egna värderingar och tankar som är en viktigt grundläggande kunskap för att klara sig i samhället. Aktivt deltagande i kulturen, som utövare och publik, stärker barns förmåga att kommunicera och sätta sig in i andras människors situation. Det ger dem färdigheter som behövs för att gå från kreativ idé till handling som stärker den personliga identiteten. Kulturen har en viktig roll att visa på möjligheter och alternativ samt att inspirera till eget kreativt och kritiskt tänkande.

Skolan följer läroplanen och i den står det att eleverna ska få ta del av kultur som en del av lärandet. Kulturen är en viktig del i att uppfylla läroplanens mål. De olika skolorna har vissa årliga besök som de gör, bland annat besöker de Forsviks bruk och niorna gör ett besök i koncentrationslägret Auschwitz.

**Skolbio**

Bio Casablanca har i samarbete med Barn- och utbildningsnämnden arbetat fram en skolbio med stöd från Filminstitutet under en tre års period. Kultur- och fritidsnämnden undersöker ekonomiska möjligheter till fortsatt arbete med Skolbio.

### **Skolkultur**

Kultursamordnaren samordnar skolkultur för förskola och grundskola. Det finns i nuläget ingen aktuell arbetspolicy för arbetet med skolkulturen. Det finns utmaningar gällande tillgång till lokal/scen. Kultur- och fritidsförvaltningen och Barn- och utbildningsförvaltningen är överens om att centrera kulturinnehållet till en skolkulturvecka.

## **Kultur på fritiden**

### ***Barnkonventionen Artikel 31: Barnet har rätt till lek, vila och fritid.***

I Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågors (Mucfs) rapport<sup>3</sup> finns en tydlig koppling mellan ungas fritid och deras eventuella psykiska ohälsa dvs personer som är nöjda med sin fritid har mindre symtom på psykisk ohälsa. Fritiden är en viktig arena för unga att känna inflytande över sitt eget liv och en vilja att delta i det demokratiska samhället. I rapporten framgår att nio av tio vill ha roligt på fritiden och att åtta av tio unga vill lära sig något nytt. Vanligaste hindret för alla unga är att inte ha tid på grund av skola eller arbete att delta i olika fritidsaktiviteter. Andra hinder är att det är svårt att ta sig till aktiviteten eller att aktiviteten inte har varit anpassad/tillgänglig för personen eller en rädsla för att bli dåligt bemött. På Kabyssen arbetar de med ett verktyg som heter KEKS, Kommunikation och kompetens i samverkan, för att fånga upp ungas egna intressen och göra dem delaktiga i verksamheten.

I Karlsborgs finns inget gymnasium och det saknas en mötesplats för unga över arton år. Hur stor andel väljer att bo kvar i kommunen? Hur många pendlar till någon annan kommun för arbete eller studier? Hur ser deras fritidsintressen ut? Vad kan kommunen göra för att unga ska finna kommunen attraktiv att stanna i?

---

<sup>3</sup> Rapport ”ungas rätt till en meningsfull fritid-tillgång, trygghet och hinder (unga idag 2020)



# Nulägesbeskrivning

Karlsborgs kommun har ett rikt och livskraftigt föreningsliv och många engagerade och kulturellt intresserade medborgare. Att på ett strukturerat och långsiktigt sätt kunna tillvarata detta engagemang för ett rikt och brett kulturliv för alla är av största vikt för kommunen. Här nedan presenteras det som i nuläget finns och är känt av kultur- och fritidsförvaltningen och som får agera utgångspunkt för en djupare kartläggning.

## Stöttning till Föreningsliv

Kultur- och fritidsförvaltningen stöttar föreningar genom att upplåta kommunens lokaler till subventionerade priser och erbjuda rådgivning. Ideella föreningar kan söka följande bidrag för olika arrangemang:

- Kulturbidrag
- Aktivitetsbidrag
- Projektstöd barn- och ungdom
- Evenemangsbidrag
- Investeringslån
- Driftbidrag

### **Ungdomsdröm och stipendier**

Bidraget Ungdomsdröm kan sökas av ungdomar mellan 15–25 år som är bosatta i Karlsborg och som vill arrangera något för allmänheten.

Varje år delas två stipendier ut - Ung Kultur och Ung fritid - i syfte att uppmuntra talang inom dessa områden.

### **Det offentliga rummet för konst**

Enligt Kultur- och fritidsnämndens reglemente ska förvaltningen vara rådgivande vid ombyggnationer och konstnärlig utsmyckning.

Kommunen har en konstsamling på cirka 500 konstverk som är utplacerad i kommunens offentliga rum, dvs allmänna ytor och arbetsplatser. En tjänsteperson från Kultur- och fritidsförvaltningen ansvarar för kommunens konstinköp, utplacering av den samma samt förvalta konsten.

### **Kulturstugan**

I Kulturstugan kan alla ta del av konstutställningar utifrån en bredd av olika innehåll och tekniker. På skolloven och vid speciella tillfällen erbjuds handledda workshops i kreativ skapande. Elever får ta del av konstutställningar och ibland inplanerade

möten med konstnären. Kulturstugan är en mötesplats för Karlsborgs kulturliv och samverkar och samarbetar med andra aktörer för att erbjuda ett brett innehåll och nå fler invånare. Vid olika arrangemang eller lov förflyttas verksamheten till andra platser i kommunen för att vara mer tillgänglig.

### **Fritidsgården Kabysen**

Kabysen vänder sig till barn och ungdomar från årskurs 6 och upp till 18 år. De arbetar utifrån ungdomarnas önskemål och intresse och har sitt eget Gårdsråd. Personalen tillämpar verktyget KEKS. På Kabysen finns förutsättningar för eget skapande.

### **Kulturskolan**

Studiefremjandet Norra Skaraborg, i samarbete med Karlsborgs kultur- och fritidsförvaltning driver kulturskolan i Karlsborg. Kulturskolan erbjuder barn och ungdomar, i åldrarna åtta till arton, möjligheten att lära sig spela olika instrument, sjunga, agera, måla och rita. Kursen pop- och rock är undervisning i grupp.

### **Familjecentralen**

Familjecentralen är en mötesplats för blivande föräldrar, föräldrar och barn. Verksamheten utformas utifrån besökarnas behov. Här finns stora ytor att leka på, färg att måla med, leksaker, sångsamling och sagostund.

### **Biblioteket**

I Karlsborgs kommun finns tre bibliotek, i Karlsborg, Mölltorp och Udenäs. Biblioteket är en viktig kulturnod då de är öppna och välkomnande för alla och nästan all deras verksamhet är gratis. Bibliotekets skyltfönster används flitigt som utställningsyta, och har ett varierat innehåll.

### **Kulturturism**

Kommunens destinationsbolag Visit Karlsborg AB arbetar aktivt för att marknadsföra kommunens unika kulturarv, evenemang och natur. Karlsborgs kommun profilerar sig idag under platsvarumärket "Guldplats Karlsborg". De guldplatserna som marknadsförs är Tivedens nationalpark, Vättern-vatten och sjölivet, Forsviks bruk, Karlsborgs fästning och Götakanal med flera. Kring fästningen arrangeras olika typer av guideturer och historiska äventyrsturer. Visit Karlsborg är också en stor arrangör och medarrangör till kulturella evenemang i kommunen.

### **Forsviks bruk**

Forsviks bruk är i dag ett industriarv i Forsvik, Karlsborgs kommun. På bruket har det drivits flera olika industriverksamheter i 600 år. Brukets verksamhet har bestått av kvarn, sågverk, hammarsmedjor, träsliperi, gjuteri och mekanisk verkstad. Idag arrangeras olika utställningar och andra stora arrangemang i Forsviks lokaler. Forsvik har en anställd museipedagog som ordnar med visningar för skolklasser. Forsviks bruk drivs av Förvaltningen för kulturutveckling och ska samverka med kommunen.

## Föreningsliv, näringsliv och allmänhet

Karlsborgs kommun har ett aktivt och rikt föreningsliv. Det finns många aktiva kulturföreningar i kommunen, bland annat inom musik, teater, konst och filmområdet, som står för en stor andel arrangemang som anordnas för kommuninvånarna. Föreningarna håller kulturlivet levande i kommunen. I kommunen finns en biograf som drivs av en ideell förening. Vad beträffar museer finns Fästningsmuseet, Granviks hembygdsmuseum, Mölltorps hembygdsmuseum samt Forsviks industrimuseum.

### Näringsliv

Det finns också ett kluster med film- och mediaskapare, film och musikalakademi, musikutövare och ett företag som bedriver en dansskola. Det finns ett flertal konstnärer som är verksamma i kommunen och några av dem har egna konstateljéer.

### Studieförbunden

Det finns ett flertal Studieförbund som är representerade och som har kontor i kommunen. Studieförbunden spelar en viktig del för kulturens roll både inom folkbildning och andra kulturarrangemang, men också som samarbetspartners och medarrangörer.

### Allmänheten

Vi har ringa kunskap och insyn i allmänhetens kulturutövning och kulturskapande. Där behöver vi göra en större kartläggning och insats för att nå fler målgrupper för att kunna nå ut till fler med kulturverksamheter.

# Bilagor

## Bilaga 1 Övriga styrdokument

- Barnkonventionen paragraf 31, 12,17 och 4.
- Karlsborgs kommuns Policy för barn- och ungdomspolitisk verksamhet i Karlsborgs kommun.  
Målen:
  - Att stärka ungas känsla av delaktighet och inflytande
  - Att kommen blir mer attraktiv för barn och unga.
  - Att säkra kommunens arbete med att följa Barnkonventionen
- De nationella kulturpolitiska målen  
*Kulturen ska vara dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund. Alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet. Kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska präglade samhällets utveckling.*
- De regionala kulturpolitiska målen  
Öka deltagandet i kulturlivet och stärka barns rättigheter, samverka över politikområdena, samt att stärka konstnärers villkor och erkänna ideella krafter.
- Socialhållbarhets planen  
Att säkerhetsställa invånarnas delaktighet och möjlighet till inflytande. Utökad samverkan mellan socialförvaltningen och Kultur- och fritid för att anpassa Kultur- och fritidsutbudet för socialförvaltningens brukare.
- Biblioteksplanen
- Kultur- och fritids uppdrag, reglemente och styrkort.

## Bilaga 2 Styrkort År 2024–2027 (Kultur och fritidsnämnden)

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Styrtal	Styrtal 2025
Boende/Besökare	<p>Hela Karlsborg ska leva och blomstra.</p> <p>Karlsborg ska präglas av engagemang, drivkraft och framtidstro.</p>	<p>Kultur- och fritid i Karlsborg ska erbjuda kommuninvånarna och besökarna en livsmiljö som främjar god folkhälsa med möjligheter till ett brett kulturutbud, motion, rekreation och friluftsliv.</p> <p>Kultur- och fritid i Karlsborg ska erbjuda kommuninvånarna och besökarna engagerade, serviceinriktade och motiverande personal med ett gott bemötande.</p>	<p>■ 80% Nöjda besökare</p>	
Ekonomi	Kommunens samlade	Väl riktade medel mot	<p>■ Årsprognos vid delår och utfall</p>	

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Styrtal	Styrtal 2025
	resultat ska i genomsnitt motsvara minst 2% av skatter och generella statsbidrag under perioden 2024-2027.	verksamheter som utvecklar kommunens kultur, fritids och friluftsliv samt en effektiv ekonomisk hushållning för en budget i balans.	vid bokslut (tkr). Målvärdet är ett utfall på + - 0.	
Medarbetare	I Karlsborg attraherar vi och behåller rätt kompetens.	Karlsborgs kommun ska aktivt arbeta med att attrahera, engagera och behålla medarbetare.	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ Medarbetarenkät</li> <li>Ökat heltidsarbete</li> <li>Frisknärvaro</li> <li>Stabil personalomsättning</li> <li>Hälsosamt antal medarbetare</li> </ul>	
Samhällsutveckling	<p>Karlsborg har 8000 invånare 2035.</p> <p>Karlsborg ska behålla topplaceringen som en av vårt lands allra mest trygga kommuner.</p> <p>Ett hållbart Karlsborg.</p>	<p>Genom ökad tillgänglighet och inkludering ska kultur- och fritidsnämnden skapa mötesplatser som bidrar till en ökad livskvalitet samt god folkhälsa för kommunens invånare och besökare.</p> <p>Genom ökad tillgänglighet och inkludering vill kultur- och fritidsnämnden skapa trygga och inspirerande mötesplatser som bidrar till en ökad livskvalitet samt god folkhälsa för kommunens invånare och besökare.</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>■ 80% Nöjda besökare.</li> </ul>	

Perspektiv	Kommunfullmäktiges mål	Nämndens mål	Styrtal	Styrtal 2025
		<b>Kultur- och fritidsnämnden arbetar utifrån kommunens sociala hållbarhetsplan . Därför kommer nämnd och förvaltning att verka för en stärkt kommunikation ut till kommuninvånare och besökare där kommunen tydligare profilerar och marknadsför vilka förutsättningar som finns i kommunen.</b>		

## Bilaga 3 Förvaltningens verksamhet och uppdrag

**Kultur- och fritidsförvaltningen arbetar med att stödja och samordna kultur- och fritidsverksamheten inom kommunen.**

Förvaltningen har också uppdraget att samarbeta inom verksamhetsområdet med andra kommuner och organisationer med målet att skapa ett gott liv för kommuninvånarna och på så sätt göra Karlsborg till en attraktiv kommun.

Förvaltningens verksamhet och uppdrag:

- biblioteksverksamhet enligt bibliotekslagen
- huvudman för kulturskolan
- erbjuda programverksamhet för alla åldrar
- vara sammankallande i skolkulturgruppen
- konstnärlig utsmyckning i kommunens fastigheter
- rådgivande när det gäller offentlig miljö
- tillgängliggöra kulturarvet i samarbete med lokala aktörer
- se till att viktiga kulturmiljöer och byggnader tas tillvara enligt gällande rekommendationer

- fördela och hyra ut kommunens lokaler och anläggningar till idrottsföreningar och allmänheten
- upplåta lokaler för skolans gymnastik- och idrottsundervisning samt bedriva simundervisning och erbjuda allmänt bad
- stöd och samarbete med föreningslivet och studieförbunden, vilket även inbegriper att administrera ekonomiska bidrag enligt gällande regler samt upprätthålla ett föreningsregister och en bokningsfunktion på kommunens webbplats
- administrera lotterier enligt lotterilagen